

POSTANOWIENIE

Dnia 16 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa B. C. i C. [...] w W.
z siedzibą w W.
przeciwko X. S.A. w W.
o ochronę dóbr osobistych,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 marca 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 27 listopada 2014 r., sygn. akt VI ACa [...]

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądza
od pozwanej na rzecz powodów koszty postępowania
kasacyjnego w kwotach:**

- na rzecz powódki B. C. 180 (sto osiemdziesiąt) zł,
- na rzecz C. [...] (siedemset osiemdziesiąt) zł.

UZASADNIENIE

Pozwana X. Spółka Akcyjna w W. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 27 listopada 2014 r., oddalającego jej apelację od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 29 maja 2013 r. Sąd Okręgowy zobowiązał

pozwana do opublikowania na jej głównej stronie internetowej oraz w Telewizji X. przed programem „[...]” oświadczenia przeprasającego powódki C. [...] oraz B. C. za naruszenie dobrego imienia każdej z nich przez opublikowanie w programie „[...]” z dnia 10 lutego 2012 r. nieprawdziwych informacji o nabyciu przez kierownictwo C. [...] nieruchomości po zaniżonej cenie oraz zasądził od pozwanej na rzecz C. [...] w W. kwotę 10 000 zł. Sąd uznał, że na skutek niewykorzystania w programie dostarczonych przez powódkę B. C. zdjęć przedstawiających stan zakupionej przez nią od C. [...] nieruchomości z dnia jej nabycia i pokazaniu jedynie jej stanu aktualnego, po przeprowadzonym przez powódkę remoncie wraz z informacją o wartości tej nieruchomości, oszacowaną przez rzeczoznawcę, który nieruchomości nie widział, program wytworzył u widzów nieprawdziwy obraz zdarzeń, ukazujący obie powódki w bardzo złym świetle i naruszający ich dobre imię. Wartość nieruchomości według stanu z chwili jej zakupu była znacznie niższa. Pozwana przygotowała program bez zachowania dziennikarskiej staranności, co uzasadniało przypisanie jej odpowiedzialności i obowiązków wynikających z art. 24 § 1 k.c. i art. 448 k.c. Sąd odwoławczy podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji.

W skardze kasacyjnej pozwana zarzuciła błędną wykładnię art. 448 zdanie pierwsze k.c., art. 6 k.c. w zw. z art. 448 zdanie pierwsze k.c. oraz art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe (Dz.U. Nr 5, poz. 24 ze zm.) a ponadto naruszenie art. 233 § 1 i art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi drugiej instancji, ewentualnie o orzeczenie co do istoty sprawy przez oddalenie powództwa w całości. Wystąpiła też o zasądzenie od powódek na jej rzecz kosztów procesu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron.

Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania.

Skarżąca uzasadniła potrzebę przyjęcia jej skargi kasacyjnej do rozpoznania wystąpieniem przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., to znaczy ujawnieniem się w sprawie istotnych zagadnień prawnych, które ujęła w pytaniach:

- czy osoba prawna może doznać krzywdy w związku z naruszeniem jej dobra osobistego, a ponadto czy dla przyjęcia krzywdy wystarczający jest sam fakt naruszenia dobra osobistego, czy też muszą wystąpić dodatkowo negatywne następstwa tego naruszenia;

- czy warunkiem zasądzenia świadczeń wskazanych w przepisie art. 448 zdanie pierwsze k.c. jest jakkolwiek wina naruszcyciela, czy też wina kwalifikowana oraz czy przepis art. 448 k.c. jest samodzielną podstawą odpowiedzialności naruszcyciela;

- czy w określonych, wyjątkowych warunkach, na przykład wobec braku przeprowadzenia jakichkolwiek dowodów na okoliczności objęte ustaleniami Sądu dopuszczalne jest oparcie podstaw kasacyjnych na zarzucie naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurydycznego, którego rozpatrzenie przyczyni się do rozwoju myśli prawnej i będzie miało znaczenie nie tylko do oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także znajdzie zastosowanie przy rozstrzyganiu innych podobnych spraw. Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których powstały wątpliwości. Zagadnienie powinno być istotne ze względu na wagę problemu interpretacyjnego dla systemu prawnego. Jeżeli w jakiejś kwestii Sąd Najwyższy się już wypowiedział, a nie wystąpiły w sprawie okoliczności dotąd nierozważone

i argumenty rzucające nowe światło na dany problem - nie ma podstaw do przyjęcia, że spełniona została przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Zagadnienia podnoszone przez skarżącą były już wielokrotnie przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego i uznać można, że wykształcił się w odniesieniu do nich dominujący i przeważający kierunek wykładni, szeroko uzasadniony zarówno w orzecznictwie, jak i w piśmiennictwie. Zgodnie z nim także osoba prawna może zostać dotknięta szkodą niemajątkową, określaną jako krzywda (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2008 r., II CSK 126/08, OSNC-ZD 2009/B/58, dopuszczający stosowanie art. 448 k.c. do ochrony dóbr osobistych osób prawnych), a ocena przeprowadzana jest w sposób nieodbiegający od obiektywnych kryteriów stosowanych w stosunku do osób fizycznych. Zdecydowanie dominuje też pogląd, że art. 448 k.c. wymaga stwierdzenia winy naruszcyciela, jednak wystarczy jakikolwiek rodzaj winy, nie jest wymagana tzw. wina kwalifikowana (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001/4/53, stanowiącą zasadę prawną i uchwałę z dnia 9 września 2008 r., III CZP 31/08, OSNC 2009/3/36).

Jeśli natomiast chodzi o zagadnienie związane z dopuszczalnością podniesienia w ramach podstawy naruszenia przepisów procesowych uchybienia art. 233 k.p.c., to stwierdzić należy, że okoliczności, jakie pozwana wskazuje jako procesowe tło oczekiwanych rozważań, w ogóle nie wiążą się z naruszeniem wskazanego przepisu, którego przedmiotem jest ocena wiarygodności i mocy dowodów oraz skutków odmowy przedstawienia przez stronę dowodu lub stawianiu przez nią przeszkód przeprowadzenia dowodu. Rozważanie na jego tle konsekwencji nieprzeprowadzenia żadnych dowodów przez sąd nie jest więc możliwe, podobnie jak kwestionowanie ustaleń faktycznych, nie objętych postępowaniem dowodowym.

Ponieważ wskazana przez skarżącą podstawa przyjęcia jej skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zachodzi, a okoliczności sprawy nie wskazują, aby wystąpiły inne przesłanki przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpatrzenia.

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego uzasadnia art. 398²¹ w zw. z art. 391 § 1 i art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

I.n